

DYNAMATE

Päiväys: 2010-03-11

Edellinen päiväys: 2008-10-07

1. AINEEN TAI VALMISTEEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Kemikaalin tunnistustiedot****1.1.1 Kauppanimi**

DYNAMATE

1.1.2 Tunnuskoodi

130-9038I2

1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus**1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna**

Nestemäinen putkenavausaine

1.3 Valmistajan, maahantuojaan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja tai muu toiminnanharjoittaja**

ORAPI NORDIC OY AB

1.3.2 Yhteystiedot**Katuosoite**

Salpakuja 6

Postinumero ja -toimipaikka

01200 VANTAA

Puhelin

09 894 6430

Telefax

09 8946 4322

Y-tunnus

FI17546595

Sähköposti

sales@orapinordic.net

1.4 Häät puhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

09 471 977 (suora 24 h) tai 09 4711 (keskus).

Myrkytystietokeskus, Tukholmankatu 17, PL 790, 00029 HUS

2. VAARAN YKSILÖINTI

Tuote on luokiteltu ja merkitty EU-direktiivin 1999/45/EY mukaisesti: C. Voimakkaasti syövyttävää.

2.2 Merkittävimmät vaarat

Voimakkaasti syövyttävää. Reagoi voimakkaasti veden kanssa.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat****3.1.1**CAS/EY-
numero ja
rek.nro

7664-93-9

3.1.2

Aineosan nimi

Rikkihappo... %

3.1.3

Pitoisuus %

50-100 %

3.1.4Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja
muut tiedot aineosasta

C; R35

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Erityiset ohjeet**

Onnettomuuden sattuessa tai tunnettaessa pahoinvointia hakeuduttava heti lääkärin hoitoon (näytettävä tätä tiedotetta tai etikettiä, mikäli mahdollista). Mahdolliset oireet ovat kohdassa 11. Tajuttomalle henkilölle ei saa koskaan antaa mitään suun kautta.

4.2 Hengitys

Potilas siirretään raittiiseen ilmaan. Jos merkit/oireet jatkuvat, otettava yhteyttä lääkäriin. Hengitysvaikeuksissa annettava happea.

DYNAMATE

Päiväys: 2010-03-11

Edellinen päiväys: 2008-10-07

- 4.3 Iho**
Poistettava/riisuttava likaantunut vaatetus välittömästi. Ihoa huuhdellaan välittömästi runsaalla määrällä vettä. Hakeuduttava nopeasti lääkärin hoitoon.
- 4.4 Roiskeet silmiin**
Huuhdeltava varovasti vedellä useiden minuuttien ajan. Poistettava mahdolliset piilolasit, mikäli mahdollista. Jatketaan huuhtelemista. Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Estettävä huuhteluveden joutuminen vahingoittumattomaan silmään. Potilas viedään välittömästi sairaalaan.
- 4.5 Nieleminen**
Suu huuhdellaan vedellä. EI saa oksennuttaa. Mikäli potilas on täysin tajuissaan, hänelle annetaan lasillinen vettä. Ei saa antaa lääkkeitä. Tajuttomalle henkilölle ei saa koskaan antaa mitään suun kautta. Potilas viedään välittömästi sairaalaan.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET

- Kosketus metallien kanssa vapauttaa vetykaasua. Mahdollinen räjähdysvaara.
- 5.1 Sopivat sammutusaineet**
Jauhe, vaahto, hiilidioksidi (CO₂).
- 5.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä**
Vesisuihku.
- 5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa**
Tuote reagoi voimakkaasti veden kanssa. Eksotermien reaktio. Kosketus metallien kanssa vapauttaa vetykaasua. Tulipalossa voi muodostua: Rikkioksidit.
- 5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten**
Käytettävä paineilmalaitetta ja suojapukua.
- 5.5 Muita ohjeita**
Tulelle altistuvia suljettuja astioita jäähdytetään vesisumulla.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä**
Varottava aineen joutumista silmiin, iholle tai vaatteisiin. Asiattomien pääsy estettävä. Katso kohdissa 7 ja 8 lueteltuja suojatoimenpiteitä.
- 6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä**
Ei saa päästää ympäristöön. Kootaan vuoto, imeytetään se palamattomaan imeytysaineeseen (esim. hiekkaan, maahan, piimaahan, vermikuliittiin) ja siirretään astiaan paikallisten/kansallisten säädösten mukaisesti hävittämistä varten (katso kohta 13). Astia: HDPE:stä valmistettu muovisäiliö. Sopiva aine neutralointia varten (ei tankissa): kalkki. Roiskuneita tai vuotaneita happoja ja emäksiä ei saa koskaan imeyttää sahanpuruun, hakkeeseen tms. palaviin materiaaleihin.
- 6.3 Puhdistusohjeet**
Imeytetään inerttiin huokoiseen aineeseen. Jäämät huuhdotaan vedellä. Huuhdotut pinnat voidaan neutraloida natriumkarbonaatin vesiliuoksella tai muulla vastaavalla laimealla emäksellä.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Käsittely**

DYNAMATE

Päiväys: 2010-03-11

Edellinen päiväys: 2008-10-07

Huomioitava etiketissä olevat käyttöohjeet. Avatut astiat tulee sulkea huolellisesti ja säilyttää pystyasennossa vuotojen estämiseksi. Varottava aineen joutumista silmiin, iholle tai vaatteisiin. Käytettävä henkilökohtaista suojausvarustusta: Suojalasit, käsineet, esiliina, kemikaalinkestävät jalkineet. Katso myös kohta 8. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä. Älä avaa pakkausta, jos sen sisälle on muodostunut painetta. Ei saa käyttää yhdessä muiden viemärinavausaineiden kanssa. Laimennettaessa lisää aina tuote veteen. Älä koskaan lisää vettä tuotteeseen. Veden lisääminen väkevään valmisteeseen voi aiheuttaa voimakasta kuumenemista ja nesteen roiskumista silmiin, iholle ja vaatteisiin. Voi aiheuttaa ruostumattomien teräspintojen värjäytymistä tummaksi. Orgaaniset materiaalit voivat syttyä kosketuksessa tuotteeseen.

7.2 Varastointi

Säilytettävä alkuperäispakkauksessa. Säilytettävä kuivassa paikassa erillään vahvoista emäksistä ja yhteen sopimattomista aineista (katso kohta 10). Suojattava jäätymiseltä.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Altistumisen raja-arvot****8.1.1 HTP-arvot**

7664-93-9	Rikkihappo... %	1 mg/m ³ (8 h)	3 mg/m ³ (15 min)
-----------	-----------------	---------------------------	------------------------------

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Työperäisen altistumisen torjunta**

Varottava aineen joutumista iholle, silmiin ja vaatteisiin. Käytettävä henkilökohtaista suojausvarustusta. Varmistettava, että silmähuuhteluasemat ja hätäsuihkut sijaitsevat työpisteen lähellä. Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Mikäli suinkin mahdollista, on tämä saavutettava paikallisella imulla tai hyvällä yleisellä tuuletuksella. Käytettävien suojainten tulisi olla EY-merkillä ("CE") varustettuja. Suojakäsineet pestävä vedellä ennen riisumista.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Yleensä ei tarvetta. Höyrymuodostuksen esiintyessä on käytettävä hyväksytyllä suodattimella varustettua hengityslaitetta.

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Käytettävä suojakäsineitä, esim. butyylikumi, Viton (R). Sopivuudesta tietyille työpaikalle tulisi keskustella suojakäsinevalmistajien kanssa.

8.2.1.3 Silmiensuojaus

EN 166:n mukaiset sivusuojilla varustetut suojalasit tai kasvosuojain.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Pitkähihainen vaatetus, saappaat. Pestävä perusteellisesti käytön jälkeen.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)**

Punainen neste.

9.2 Terveiden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.1	pH	1,00
9.2.2	Kiehumispiste/kiehumisalue	290 °C
9.2.3	Leimahduspiste	Tuote ei ole syttyvä.
9.2.8	Suhteellinen tiheys	1,86 (20°C)
9.2.9	Liukoisuus	
9.2.9.1	Vesiliukoisuus	Liukenee

9.3 Muut tiedot

Sulamispiste 10 °C.

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Vältettävät olosuhteet**

Kuuminen (> 90 °C).

DYNAMATE

Päiväys: 2010-03-11

Edellinen päiväys: 2008-10-07

10.2 Vältettävät materiaalit

Aine on vahva happo, se reagoi kiivaasti emästen, klooraattien, kromaattien, permanganaattien, karbidien, nitraattien ja fulminaattien kanssa. Reagoi kiivaasti veden ja orgaanisten aineiden kanssa (esim. kankaat), jolloin vapautuu lämpöä. Pitkäaikainen kosketus metallien kanssa vapauttaa vetykaasua. Pitkäaikainen kosketus syövyttää alumiinia ja kuparia ja niitä sisältäviä seoksia. Voi värjätä ruostumattomia teräspintoja. Happo yhdessä reaktiolämmön kanssa saattaa vahingoittaa polyetyleniä (PE) ja polypropyleeniä (PP).

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Tulipalossa voi muodostua: Rikkioksidit.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.2 Ärsyttävyyden ja syövyttävyyden**

Voimakkaasti syövyttävää. Syövyttää voimakkaasti ihoa ja aiheuttaa syviä ja tuskallisia haavoja. Ihovammat paranevat hitaasti ja aiheuttavat usein arpia. Roiskeet silmiin voivat aiheuttaa sokeuden. Rikkihappo haihtuu niukasti huoneenlämpötilassa, joten höyry ei yleensä ärsytä silmiä tai hengitysteitä. Rikkihappoa kuumennettaessa vapautuu kuitenkin höyryjä, jotka ärsyttävät ylähengitysteitä ja voivat aiheuttaa hengenahdistusta. Nieleminen aiheuttaa palovammoja yläruoansulatus- ja hengitysteihin.

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Ekotoksisuus****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

Rikkihapon haitallisuus vesieliöille perustuu sen voimakkaaseen happamuuteen. Kaloille haitallinen veden pH on alle 5 ja muille vesieliöille alle 5,5. Rikkihapon on todettu olevan haitallista vesieliöille.

12.2 Kulkeutuvuus

Liukenee veteen. Tämän kemikaalin tiedetään tihkuvan maa-aineksen lävitse pohjaveteen tietyissä olosuhteissa.

12.3 Pysyvyys ja hajoavuus**12.3.1 Biologinen hajoavuus**

Biohajoamisen määritysmenetelmät eivät sovi epäorgaanisille aineille.

12.3.2 Kemiallinen hajoavuus

Rikkihappo dissosioituu vedessä.

12.4 Biokertyvyys

Biokertyminen on epätodennäköistä.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.2 Jätteet jäännöksistä/käyttämättömistä tuotteista**

Hävitetävä ongelmajätteenä paikallisten ja kansallisten säännösten mukaisesti. Jättekoodiehdotus: 100109 - rikkihappo.

14. KULJETUSTIEDOT

14.1	YK-numero	1830
14.2	Pakkausryhmä	II
14.3	Maakuljetukset	
14.3.1	Kuljetusluokka	8,C1
14.3.2	Vaaran tunnusnumero	80
14.3.3	Rahtikirjan mukainen nimitys	RIKKIHAPPO, yli 51 % happoa sisältävä
14.3.4	Muita tietoja	LQ22 (1 L). Tunnelikoodi: (E).
14.4	Merikuljetukset	
14.4.2	Oikea tekninen nimi	SULPHURIC ACID with more than 51 % acid.

DYNAMATE

Päiväys: 2010-03-11

Edellinen päiväys: 2008-10-07

14.4.3 Muita tietojäUN 1830 SULPHURIC ACID with more than 51 % acid, 8, PG II ,
LTD QTY**15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT**

Tuote on luokiteltu ja merkitty EU-direktiivin 1999/45/EY mukaisesti. Luokiteltu ja merkitty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1272/2008/EY (CLP) liitteen VI, taul. 3.2 (1. ATP) mukaisesti.

15.1 Varoitusetiketin tietoja**15.1 EY-numero****15.1.1 Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi**

C Syövyttävä

15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet

Rikkihappo 96 %

15.1.3 R-lausekkeet

R35 Voimakkaasti syövyttävää.

15.1.4 S-lausekkeet

S1/2 Säilytettävä lukitussa tilassa ja lasten ulottumattomissa.

S36/37/39 Käytettävä sopivaa suojavaatetusta, suojakäsineitä ja silmien- tai kasvonsuojainta.

S26 Roiskeet silmistä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä ja mentävä lääkäriin.

S45 Onnettomuuden sattuessa tai tunnettaessa pahoinvointia hakeuduttava heti lääkärin hoitoon (näytettävä tätä etikettiä, mikäli mahdollista).

S27 Riisuttava välittömästi saastunut vaatetus.

S30 Tuotteeseen ei saa lisätä vettä.

S50 Ei saa sekoittaa [emästen] kanssa.

S49 Säilytettävä vain alkuperäispakkauksessa.

16. MUUT TIEDOT**16.1 Luettelo aineosia koskevista R-lausekkeista (kohdasta 3.1)**

R35 Voimakkaasti syövyttävää.

16.4 Lisätiedot

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot ovat parhaan tietämyksemme mukaan oikeita laatimispäivänä. Annetut tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia turvallista käsittelyä, käyttöä, työstöä, varastointia, kuljetusta, jätteidenkäsittelyä ja päästöjä varten, eikä niitä saa käsittää takuiksi tai laatuspesifikaatioksi. Tiedot koskevat vain mainittua tuotetta, eivätkä välttämättä pidä paikkaansa, jos tuotetta käytetään yhdessä toisen tuotteen kanssa tai prosessissa, ellei erikseen mainittu tekstissä.

16.5 Käytetyt tietolähteet

Valmistajan toimittamat tiedot ja käyttöturvallisuustiedote 13.07.2006. HTP-arvot 2009. OVA-ohjeet.

16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset

Käyttöturvallisuustiedotteen kohtia päivitetty .11.03 2010 PP. Tämä tiedote sisältää muutoksia edelliseen versioon kohdissa: 1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16.